

Молодь і ринок

№ 9–10 (207–208) вересень-жовтень 2022

ЗМІСТ

Костянтин Швець, Микола Островський, Олександр Варунків, Ірина Савеліхіна Шляхи оптимізації змісту навчальних дисциплін у закладах вищої освіти України	7
Леонід Оршанський, Мирослав Пагута, Ірина Цісарук Формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами комп'ютерної графіки	12
Оксана Ісаєва, Беата Кушка Комунікативний дискурс – важлива складова соціально-гуманітарної підготовки вищих медичних навчальних закладів	16
Микола Галів Європейські цивілізаційні візії українських істориків педагогіки (кінець XIX – перша половина XX ст.)	19
Ірина Розман, Оксана Лемак Передумови розвитку педагогічної та культурно-просвітницької діяльності українських літераторів на Закарпатті у 20–30-х рр. XX ст.	27
Вікторія Іванова Педагогічні умови формування готовності майбутніх вихователів до розвитку словесної творчості дітей дошкільного віку	32
Оксана Кравчина, Оксана Овчарук Використання онлайн-ігор вчителями закладів середньої освіти для формування підприємницької компетентності: зарубіжний досвід	38
Тетяна Пантюк, Микола Пантюк, Ірина Миськів Освіта для сталого розвитку як індикатор суспільного поступу	45
Галина Білавич, Олег Довгий, Мирослава Паланиця Математична освіта в початковій школі у вимірі сьогоденних викликів: окремі проблеми та засоби їх розв'язання	49
Ольга Андрійчук, Броніслава Ренькас Фактори впливу на управління якістю освіти у закладі післядипломної педагогічної освіти	55
Оксана Карабін Концептуальні підходи формування готовності майбутніх учителів інформатики у системі неперервної освіти	60
Оксана Тинкалюк, Ярослав Думашівський, Віра Чорній Методичні особливості створення електронного навчального курсу з дисципліни “Іноземна мова (англійська, рівень B1) за професійним спрямуванням” для студентів-майбутніх економістів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	65
Надія Стецула Еколого-компетентнісний підхід як сучасна науково-педагогічна концепція фахової підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей	71
Мирон (Мирослав) Кріль Симфонічний оркестр Тернопільської обласної філармонії: творчі досягнення і плани	76

Youth & market

№ 9–10 (207–208) September-October 2022

CONTENTS

Kostiantyn Shvets, Mykola Ostrovskyy, Oleksandr Varunkiv, Iryna Savelikhina Ways of optimizing the content of educational disciplines in higher education institutions of Ukraine	7
Leonid Orshanskyi, Myroslav Pahuta, Iryna Tsisaruk Formation of professional-graphic competence of future vocational teachers by means of computer graphics	12
Oksana Isayeva, Beata Kushka Communicative discourse – an important constituent of social and humanitarian training at higher medical educational institutions	16
Mykola Haliv European civilization visions of Ukrainian historians of pedagogy (end of the XIXth – first half of the XXth century)	19
Iryna Rozman, Oksana Lemak Prerequisites for the development of pedagogical and cultural and enlightenment activities of Ukrainian writers in Transcarpatia in the 20–30s of the XX century	27
Victoria Ivanova The pedagogical conditions of forming the readiness of future educators for the development of verbal creativity of preschoolers	32
Oksana Kravchyna, Oksana Ovcharuk The use of online games by teachers of secondary education institutions for the formation of entrepreneurial competence: foreign experience	38
Tetiana Pantiuk, Mykola Pantiuk, Iryna Myskiv Education for sustainable development as an indicator of social progress	45
Halyna Bilavych, Oleh Dovhiy, Myroslava Palanytsia Mathematics education in primary school in the measure of today’s challenges: problems and means of their solution	49
Olga Andriychuk, Bronislava Renkas Factors influencing the management of the quality of education in the institution of post-graduate pedagogical education	55
Oksana Karabin Conceptual approaches to forming the readiness of future it teachers in the continuous education system	60
Oksana Tynkaliuk, Yaroslav Dumashivskyi, Vira Chorniy Methodological features of the electronic training course creation of the discipline “The Foreign language (English, level B1) for professional purposes” for students-future economists of the first (bachelor’s) level of higher education	65
Nadiia Stetsula Environmental-competency approach as modern scientific and pedagogical concept of professional training of future teachers of natural specialties	71
Myron (Myroslav) Kril Symphony orchestra of the Ternopil Regional Philharmony: creative achievements and plans	76

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

ciety]. *Youth & market*. No. 6–7 (185–186). pp. 115–121. [in Ukrainian].

12. Stetsula, N.O. (2022). Kontseptualno-metodolohichne obgruntuvannya ekolohichnoi osvity u systemi profesiinnoi pidhotovky bakalavriv pryrodnychyykh spetsialnosti u pedahohichnomu universyteti [Conceptual and methodological substantiation of environmental education in the system of professional training of bachelors of natural sciences at a pedagogical university]. "Svit naukovykh doslidzhen. Vypusk 7": *Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii z ekonomiky, informatsiinykh system i tekhnolohii, psykhologhii ta pedahohiky* – "The world of scientific research. Issue 7": *Proceedings of the international scientific and practical Internet conference on economics, information systems and technologies, psychology and pedagogy* (Ternopil, April 28–29, 2022). Ternopil, 2022. pp. 117–120. [in Ukrainian].

13. Stetsula, N.O. (2022). Metod proektiv v konteksti formuvannya ekolohichnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv pryrodnychyykh spetsialnosti [The method of projects in the context of the formation of ecological competence of future teachers of natural sciences]. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Series: Pedagogy*. No 1. pp. 56–64. [in Ukrainian].

14. Stetsula, N.O. (2021). Rol ekolohichnoi osvity u pidhotovtsi vchytelia pryrodnychyykh dystsyplin [Conceptual and methodological substantiation of environmental education in the system of professional training of bachelors of natural

sciences at a pedagogical university]. *Strategii innovatsiinoho rozvytku pryrodnychyykh dystsyplin: dosvid, problemy ta perspektyvy: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu* – "The world of scientific research. Issue 7": *Proceedings of the international scientific and practical Internet conference on economics, information systems and technologies, psychology and pedagogy* (Kropyvnytskyi, March 25–26, 2021). (Ed.). N.A. Kalinichenko. Kropyvnytskyi, pp. 25–29. [in Ukrainian].

15. Stetsula, N.O. & Holub, O.M. (2021). Problemy vzaiemodii liudyny i pryrody: rol ekolohichnoi osvity [Problems of interaction between man and nature: the role of environmental education]. *Acta Carpatica*. Vol. 2 (36). pp. 59–64. [in Ukrainian].

16. Bilyk, V., Udovychenko, I., Vysochan, L., Kyrylenko, K., Stetsula, N. & Gvozdi, S. (2022). Modernization of Natural Science Education in the Context of Teacher Training. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 14 (1Sup1), pp. 25–48. [in English].

17. Stetsula, N.O. & Pavliukh, S.B. (2015). To the ecological culture through ecological education. *Acta Carpatica*. Rzeszow. Vol. 24. pp. 217–222. [in English].

18. Stetsula, N., Orshanskiy, L. & Voloshanska, S. (2021). Ecological competence as a means of forming a dynamic teacher stereotype. *Bioresources and Human Health*. IV International Scientific Congress "SMART SOCIETY-2021". pp. 112–128. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 28.09.2022

УДК 78.071.2(477) "XXI"

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271019>

Мирон (Мирослав) Кріль, народний артист України, художній керівник та головний диригент симфонічного оркестру Тернопільської обласної філармонії, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

Зроблено спробу репрезентації творчих здобутків академічного симфонічного оркестру Тернопільської обласної філармонії як важливого осередка культурно-мистецького життя регіону початку XXI ст. Представлено низку творчих проєктів колективу, результати співпраці з відомими диригентами та солістами України і зарубіжжя.

Увагу зосереджено на репрезентації історії та творчих досягнень академічного симфонічного оркестру Тернопільської обласної філармонії. Засновником, художнім керівником та головним диригентом є автор статті. Окремлено його роки становлення як диригента та особисті творчі досягнення.

Ключові слова: культурно-мистецьке життя Тернопілля; початок XXI ст.; обласна філармонія; академічний симфонічний оркестр.

Лит. 11.

Myron (Myroslav) Kril, *People's Artist of Ukraine, Artistic Director and Chief Conductor of the Ternopil Regional Philharmonic Symphony Orchestra, Associate Professor of the Musicology and Methods of Musical Art Department Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University*

SYMPHONY ORCHESTRA OF THE TERNOPIL REGIONAL PHILHARMONY: CREATIVE ACHIEVEMENTS AND PLANS

An attempt was made to represent the creative achievements of the academic symphony orchestra of the Ternopil Regional Philharmonic as an important center of the cultural and artistic life of the region at the beginning of the 21st century.

It was established that the foundations of performing traditions in Ternopil were laid by generations of amateur musicians, members of cultural and artistic societies of the interwar period.

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

The period of formation of professional orchestra performance is associated with the establishment of musical cultural and educational institutions of various levels, with the functioning of professional collectives, in particular at the Ternopil Regional Philharmonic.

The history of the creation of a number of instrumental and vocal-instrumental ensembles at the Philharmonic is briefly presented.

Attention is focused on the representation of the history and creative achievements of the academic symphony orchestra of the Ternopil Regional Philharmonic. The author of the article is the founder, artistic director and chief conductor. His formative years as a conductor and personal creative achievements are outlined.

A short list of the team's awards as a participant in International and All-Ukrainian competitions, festivals, art projects is provided.

The names of prominent modern foreign and Ukrainian conductors, who collaborated with the orchestra, conducted master classes on stylistics, genre characteristics, the culture of orchestral sound, etc., are listed.

It is noted that cooperation with famous Ukrainian and foreign soloists, singers and instrumentalists contributed to the enrichment of the palette of the orchestra's performance repertoire.

It was established that the symphony orchestra prepared and performed more than 200 concert programs. The focus is on the preparation and performance of samples of Ukrainian music. Thus, the author of the article orchestrated more than 150 Ukrainian folk and original songs, 32 carols for symphony orchestra with soloists. The results of cooperation with the famous conductor and cellist D. Severin (Switzerland) are presented.

A generalization of the team's creative plans has been made.

Keywords: *cultural and artistic life of Ternopi; beginning of XXI century; regional philharmoni; academic symphony orchestra.*

Постановка проблеми. У культурно-мистецькому житті сучасного Тернопілля значну роль відіграють музичні колективи різного типу і складу, хорові та оркестрові, які репрезентують музичну виконавську культуру краю в Україні і за її межами. Отже, аналіз їхньої діяльності стає у центрі сучасних історико-культурологічних і музикознавчих досліджень.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Значне коло досліджень з проблеми свідчить, що підґрунтя виконавських традицій на Тернопілля було закладено поколіннями музикантів-аматорів, активних просвітян – учасників культурно-мистецьких товариств міжвоєнного періоду (І. Зуляк [3], П. Медведик [5], М. Черепанин [9] та ін.). Період становлення фахового оркестрового виконавства пов'язаний із закладенням музичних культурних та освітніх закладів різного рівня (Л. Бойцун [2], С. Маловічко [4] та ін.), із діяльністю фахових диригентів наступних періодів [6], із функціонуванням професійних колективів при освітніх та культурних центрах краю [7–8], зокрема при Тернопільській обласній філармонії [1].

У цьому контексті **метою статті** є висвітлення ролі симфонічного оркестру Тернопільської обласної філармонії у культурно-мистецькому житті Тернопілля, а її **завданням** – характеристика основних творчих здобутків колективу та його творчих планів щодо співпраці з відомими диригентами і солістами в Україні та за її межами.

Виклад основного матеріалу. Із часу здобуття незалежності України, на Тернопілля розпочинаються активні процеси відновлення хорового та оркестрового руху, пошуку його нових форм. Уже у 1998 р. розпочав творчу діяльність камерний хор філармонії (художній керівник і диригент

С. Дунець, сьогодні – заслужений артист України) [1; 7–8].

До організації і роботи з хоровими колективами філармонії упродовж 2010–12 рр. залучалися: автор статті, також І. Доскоч – заслужений працівник освіти України, організатор і керівник унікальної в області дитячої хорової школи-студії “Зоринка”, Б. Іваноньків – народний артист України, свого часу диригент славновісної Струвської народної капели бандуристів “Кобзар”, низки аматорських хорових колективів, студентських хорів ТФМК імені С. Крушельницької, ТНПУ імені В. Гнатюка [1; 7–8].

Серед малих форм колективів філармонії успішно діяли вокально-інструментальні ансамблі “Дністер” (керівник М. Шамлі, сьогодні – заслужений діяч мистецтв України) та “Збруч” (керівник В. Щуцький); фортепіанне тріо у складі братів Ярослава (скрипка) та Романа Теленків (віолончель) і Г. Теленко (фортепіано); струнний квартет (у складі І. Велигана (перша скрипка), О. Данилюк (друга скрипка), І. Воробель (альт), Л. Романової (віолончель)); фольклорний ансамбль “Медобори” (керівник О. Марцинківський, нині народний артист України) та ін. [1; 7–8].

Новою формою оркестрового виконавства при філармонії став створений у 1996 р. “Симфо-джаз” (керівник і диригент В. Семчишин, заслужений працівник культури України), який був учасником низки конкурсів, фестивалів, радіо- та телевізійних програм. Концертні програми “Симфо-джазу” включали близько 180 творів [1; 7–8].

Сьогодні творчий потенціал обласної філармонії репрезентують низка високопрофесійних колективів та виконавців, з-поміж яких: згаданий вище камерний хор, камерний оркестр, вокальне тріо “Солов’ї Галичини”, академічний ансамбль

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

народної музики “Візерунок” та ін. Серед провідних вокалістів філармонії – народні артисти України Я. Лемішка та Н. Лемішка, заслужені артисти України Л. Корженевський, А. Онуфрійчук, талановиті виконавці В. Шагай, Н. Присіч, В. Дарчук, О. Малецька, А. Оленин, В. Мищій та ін. [10].

У рамках статті коротко представимо історію створення та творчі досягнення академічного симфонічного оркестру, створеного при Тернопільській обласній філармонії у 2003 р. Засновником, незмінним художнім керівником та головним диригентом є автор статті, Мирон (Мирослав) Кріль – народний артист України, лауреат низки відзнак, зокрема, обласної мистецької премії ім. С. Крушельницької (2012), всеукраїнської літературно-мистецької премії імені братів Богдана та Левка Лепких (2018) тощо. У 2022 р. М. Кріль відзначений медаллю “За жертвовність і любов до України”.

Становлення як диригента відбувалося у Львівському Вищому державному музичному інституті ім. М. Лисенка (сьогодні – ЛНМА імені М. Лисенка) по класу диригування народного артиста України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, проф. Юрія Луціва. Щодо цього періоду навчання, автор з вдячністю згадує заняття з інструментування у проф. М. Скорика, з оперного класу – у проф. М. Колесси.

У 1998–2000 рр. М. Кріль продовжив навчання у Києві: асистентура-стажування в Національному заслуженому академічному симфонічному оркестрі України і Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т. Шевченка під керівництвом народного артиста України, проф. Івана Гамкала. Серед перших визнань як диригента – диплом II ступеня Національного конкурсу диригентів імені Стефана Турчака (Київ, 1998).

У 1999–2002 рр. – старший викладач Київського Національного університету культури і мистецтв (КНУКіМ), де викладав диригування та оркестровий клас, отримав цінний досвід роботи із студентськими колективами.

Відтоді присвятив себе педагогічній діяльності у мистецьких закладах Тернополя (ТФМК імені С. Крушельницької, ТНПУ імені В. Гнатюка) і керівництву симфонічним оркестром.

Офіційною датою створення симфонічного оркестру при Тернопільській обласній філармонії стало 20.01.2004 р., отже, колектив прямує до свого 20-ліття і може підбити певні підсумки творчих досягнень.

Дослідники історії колективу засвідчують, що оркестр відзначений високими нагородами, зокрема, відзнакою за високий професіоналізм, виконавську майстерність, плідну співпрацю у рамках мистецького проекту “Митці України вітають вінничан” з нагоди 75-річчя заснування Вінницької обласної філармонії (2012 р.), у Всеукраїнському

фестивалі “Прикарпатська весна” (Івано-Франківськ, 2013 р.), у регіональному фестивалі “Буковинський листопад” (Чернівці, 2014 р.).

Оркестр неодноразово брав участь у Міжнародних та Всеукраїнських фестивалях. Так, від 2015 р. він є постійним учасником Міжнародного фестивалю “Johann Strauss Gala” в Республіці Польща, виступав у таких престижних концертних залах, як: Концертний зал ім. Гжегоша Фітельберга (Катовіце), зали філармоній Жешува, Бялостока, Катовіце, Щеціна, Лодзя, Познані, Гданська, Вроцлава та інших міст.

З камерним складом оркестр здійснив концертні тури у Франції, Німеччині, Бельгії, Польщі (2008, 2011), неодноразово виступав на концертних майданчиках у Києві, Рівному, Луцьку, Житомирі, Хмельницькому, Івано-Франківську, Чернівцях, Вінниці, Мукачеві, Черкасах та ін. Гастрольна діяльність оркестру активізувалася сьогодні на підтримку ЗСУ, волонтерського руху, вимушено переміщених на Тернопілля осіб.

Зазначимо, що вагоме місце у діяльності колективу займає міжнародна співпраця. Так, у рамках творчого проекту оркестром разом з солістами музичного театру Катовіце, балетом Львівської Національної опери імені С. Крушельницької була здійснена постановка оперети “Весела вдова” Ф. Легара, яка прозвучала на сценах Польщі 16 разів.

У 2018 р. академічний симфонічний оркестр Тернопільської філармонії брав участь у XIV Міжнародному фестивалі “MUSIKA NOVA” у Гданську (Польща), у програмі якого, поряд з творами польських композиторів (В. Кіляр, К. Дебські, К. Пендерський), звучала музика відомих у світі сучасних українських композиторів В. Сильвестрова, Л. Колодуба, І. Небесного (уродженця Тернополя) та ін.

Високою честю і школою майстерності стала для оркестру співпраця з відомими зарубіжними та українськими диригентами і виконавцями. Серед них:

- Вінстон Дан Фогель (США, 2008, 2009),
- доктор Джулія Бінневег (США, 2016),
- доктор Войцех Мрозек, Кжезімір Дебські (Польща, 2016),
- Клаудіо Ванделлі (Швейцарія, 2009),
- Дзен Обара (Японія, 2018),
- Мирослав Скорик – Герой України, народний артист України, Лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка, академік (2006, 2008, 2017, 2018),
- Ігор Пилатюк – народний артист України, академік, ректор ЛНМА імені М. Лисенка (2016),
- заслужений діяч мистецтв АР Крим Ігор Каждан (2008, 2009, 2010) та ін.

Цінними майстер-класами для оркестрантів щодо стилістики, жанрових характеристик, культури оркестрового звучання тощо стала співпраця з такими видатними музикантами, як проф. Денис

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

Северін (Швейцарія, 2015, 2017, 2018), проф. Тетяна Корсунська (Швейцарія, 2017), проф. Ацуко Сета (Японія, 2017, 2018), Олеся Киба (Португалія, 2015), Люсьєн Аракелян (Вірменія-Польща, 2016 р.), Вінцент Шірмаххер (Австрія 2016, 2018), Пйотр Салата (Польща, 2018), Джулія Морневег (Великобританія, 2008), Ігор Лещишин (США, 2016), Володимир Зайцев (США, 2013, 2014), Артур Банашкевич (Польща, 2016, 2022), Томаш Кук (Польща, 2022) та багато інших [10].

На сьогодні оркестр має численні записи на телебаченні “М2”, TV-4, ТТБ, є активним учасником культурно-мистецького життя краю, репрезентантом кращих зразків музики різних жанрів перед публікою різних вікових категорій (йдеться також про концерти-лекції для школярів).

Підкреслимо, що збагаченню палітри виконавського репертуару оркестру сприяла співпраця з відомими українськими та зарубіжними виконавцями-солістами. Серед них:

- Марія Стеф’юк – Герой України, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка, народна артистка України,
- прима Віденської опери народна артистка України Вікторія Лук’янець,
- прима Варшавської Національної опери Алісія Валевська,
- соліст Віденської муніципальної опери Вінцент Шухміссер,
- скрипаль-віртуоз Артур Банашкевич (Польща) та інші.

Значний резонанс отримали цікаві творчі проекти, які симфонічний оркестр підготував із народними артистами України Оксаною Мадараш, Сергієм Магерою, Стефаном П’ятничком, Богданою Півненко, Етеллою Чуприк, заслуженим діячем мистецтв України Йосипом Созанським, заслуженими артистами України Ольгою Рівняк, Мирославою Которович, Назарієм Пилатюком, Андрієм Шкурганом, лауреатами Міжнародних конкурсів Софією Соловій, В’ячеславом Зубковим та ін. Оркестр брав участь у концерті-бенефісі народної артистки України Валентини Степової у Національному будинку органної та камерної музики у Києві (2008).

Змістовні тематичні програми оркестр підготував і репрезентував публіці з відомими виконавцями-інструменталістами, серед яких: народні артистки України Оксана Рапіта та Богдана Півненко, згадувані вище заслужені артисти України А. Шкурган, Н. Пилатюк, Лауреати Міжнародних конкурсів О. Саратський, Л. Футорська, Є. Кострицький, В. Зубков, В. Ковальчук (Україна – Італія), С. Соловій (Україна – Італія), Е. Зінько (Бельгія) [3] та ін.

Традицією для оркестру та тернопільської публіки стали зустрічі із нашою крайною професо-

ром ЛНМА імені М. Лисенка Оксаною Рапітою, концерти-звіти солістів філармонії народних артистів України Ярослава та Наталі Лемішки, молодого покоління солістів.

Щодо мистецької співпраці, відзначимо, що впродовж останніх років оркестр взаємодіє з Академічним камерним хором “Чернівці” (керівник заслужений діяч мистецтв України Надія Селєнцова) та Академічним камерним хором “Бревіс” Тернопільської обласної філармонії (керівник заслужений артист України Святослав Дунець). Завдяки цій співпраці прозвучало виконання таких знакових творів, як: кантата “Заповіт” Ст. Людкевича, кантата “Хустина” Л. Ревуцького, кантата “Б’ють пороги” М. Лисенка, поема-кантата “Гамалія” М. Скорика, сценічна кантата “Каміна Бурана” К. Орфа та інші.

Новий поштовх у творчому житті оркестру дав проект “Тельнюк. Сестри” з авторською програмою “Agnus Dei”, до якої увійшли пісні на вірші Кароля Войтили (Папи Івана Павла II), Тараса Шевченка, Василя Стуса, Богдана-Ігоря Антоновича.

Загалом, підсумовуючи, можемо констатувати, що симфонічний оркестр підготував та виконав понад 200 концертних програм як монографічних, так і тих, що об’єднують зразки різних музичних напрямів і стилів.

У центрі нашої уваги залишається підбір та підготовка виконання зразків української музики. Так, з цією метою нами оркестровано понад 150 українських народних її авторських сімьон, оркестровано і виконано 32 коляди для симфонічного оркестру з солістами філармонії, що додало нового звучання традиційним колядкам та щедрівкам. Цінно, що ці партитури виконують низка симфонічних та камерних оркестрів обласних філармоній України.

Значний резонанс поціновувачів музичного мистецтва викликали підготовлені нами тематичні вечори з творів українських композиторів В. Сильвестрова Є. Станковича, М. Скорика, Л. Колодуба, С. Борткевича, В. Косенка та інших. Не залишається поза репертуарною політикою і українська музична спадщина. Так, під нашою орудою були здійснені концертні постановки опер “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського та “Наталка Полтавка” М. Лисенка, а 150-річчя нашої славетної землячки С. Крушельницької було відзначено великим концертом, у програмі якого звучали арії та пісні з її репертуару.

Зауважимо, що в історії оркестру були і прем’єрні виконання. Так, колектив був виконавцем світових прем’єр Другого та Третього концерту для фортепіано з оркестром київського джазового піаніста та композитора Олександра Сарацького, де солістом виступав автор. Також другою прем’єрою було виконання Четвертого концерту для

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ: ТВОРЧІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЛАНИ

скрипки з оркестром Є. Станковича (солістка Богдана Півненко), світова прем'єра якого відбулася у Києві.

Зупинимося окремо на аспекті творчої співпраці оркестру з видатним віолончелістом професором Вищої школи музики в Базелі та Женевського університету, вихідцем з України Денисом Северінім. Для цього музикантами було підготовлено 29 оркеструвань для симфонічного і камерного складу оркестру.

Незабутніми для оркестрантів стали години репетицій, зокрема роботи над такими творами, як Requiebro, Соната у трьох частинах для віолончелі з фортепіано (оркестрування М. Кріля) сучасного композитора Гаспаро Кассадо. Маестро Д. Северінін точно “вивірив” тембральне звучання, артикуляцію тощо для створення драматургії наскрізної форми сонати.

Пам'ятним для оркестрантів і усіх поціновувачів музики став започаткований Д. Северініном проєкт “Art Cello Junior Festival” на сцені Тернопільської філармонії у 2018 р. Він зібрав 11 віолончелістів з восьми країн світу (Україна, Білорусь, Німеччина, Румунія, Швейцарія, Казахстан, Вірменія, Грузія). Для цього концерту було спеціально оркестровано 9 творів композиторів різних країн та вперше виконано в Тернополі [11]. У цій мистецькій акції Україну представляв Петро Сокак (Ужгород), який виконав “Salut d'Amour” Е. Елгара.

Вагомим результатом зазначеного проєкту став запис CD “SCHUMANN-CASSADO-FAURERACHMANINOV”, створений за участю камерного оркестру “CAMERATA FRANCONIA” (диригент Доріан Кейльхак, Німеччина) та соліста Деніса Северініна (віолончель) у Швейцарії (2019). Запис здійснений фірмою “SONY MUSIK”. Твори у згаданих вище оркеструваннях звучали на сценах Тбілісі, Баку, Києва, Львова, Харкова, Женеви, Базеля, Брюсселя, Бухареста, Лодзя, Мюнхена та інших, здобувши міжнародне визнання.

У творчих планах колективу – підготовка до двадцятого ювілейного сезону, до якого готується серія монографічних концертів, присвячених віолончельній музиці (у співпраці із Д. Северініним), фортепіанній, вокальній музиці, творам для духових інструментів за участі згадуваних вище відомих музикантів, яких можемо вважати друзями і натхненниками оркестру філармонії.

Висновки. Симфонічний оркестр Тернопільської філармонії поправу вважається сьогодні “музичною візитівкою” Тернополя. Йдучи до двадцятиліття творчої діяльності, оркестр сповнений нових планів, пошуку нових репертуарних відкриттів, він активно задіюється у мистецькій акції, волонтерські проєкти, у міжнародні мистецькі фестивалі та конкурси, гідно репрезентуючи мистецькі традиції краю у різних регіонах України за її межами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баньковський А., Лемішка Я. Тернопільська обласна філармонія як осередок культурного життя регіону (друга половина XX – початок XXI ст.). *Молодь і ринок*. 2017. № 6 (149). С. 99–103.
2. Бойцун Л. Тернопіль у плині літ... . Тернопіль, 2003. 392 с.
3. Зуляк І.С. Діяльність “Просвіти” у Західній Україні в міжвоєнний період (1919–1939). Тернопіль, 2005. 946 с.
4. Маловічко С.М. Тернопільщина в культурологічних дослідженнях кінця XIX – початку XXI ст.: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
5. Медведик П. Діячі української музичної культури (Матеріали до біо-бібліографічного словника). *Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка. Т. CCXXVI. Праці музикознавчої комісії*. Львів, 1993. С. 370–455.
6. Музична Тернопільщина: Бібліографічний покажчик / Уклад. В.Я. Миськів, ред. Г.Й. Жотко. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 288 с.
7. На музичних меридіанах. Тернопільському музичному училищу ім. Соломії Крушельницької – 50 / Ред. М. Ониськів, упор. М. Подкович. Тернопіль, 2008. 120 с.
8. Осяяні талантом Соломії: До 55-річчя з часу заснування (1958) Тернопільського музичного училища ім. Соломії Крушельницької і 50-річчя присвоєння (1963) училищу імені Соломії Крушельницької / відп. за випуск М. Рудзінський. Тернопіль, 2013. 32 с. (іл.).
9. Черепанин М.В. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX століття: Монографія. Київ, 1997. 328 с.
10. URL: <http://filarmoniya.te.ua/>
11. URL: <https://ternopil-online.com/tag/denys-severyn/>

REFERENCES

1. Bankovskiy, A. & Lemishka, Ya. (2017). Ternopil'ska oblasna filarmoniya yak oseredok kulturnoho zhyttya rehionu (druha polovyna XX – pochatok XXI st.) [Ternopil Regional Philharmonic as a center of cultural life of the region (second half of the 20th – beginning of the 21st century)]. *Youth and market*. No. 6 (149). pp. 99–103. [in Ukrainian].
2. Boytsun, L. (2003). Ternopil u plyni lit... [Ternopil over the years...]. Ternopil, 392 p. [in Ukrainian].
3. Zulyak, I. (2005). Dyalnist “Prosvity” u Zakhidniy Ukraini v mizhvoeyennyy period (1919–1939) [The activity of “Prosvita” in Western Ukraine in the interwar period (1919–1939)]. Ternopil, 946 p. [in Ukrainian].
4. Malovichko, S. (2016). Ternopilshchyna v kulturolohichnykh doslidzhennyakh kintsya XIX – pochatku XXI st. [Ternopil region in cultural studies of the end of the 19th – beginning of the 21st century]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ivano-Frankivsk, 16 p. [in Ukrainian].
5. Medvedyk, P. Diyachi ukrayinskoyi muzychnoyi kultury (Materialy do bio-bibliografichnoho slovnyka) [Figures of Ukrainian musical culture (Materials for bio-bibliographic dictionary)]. *Notes of the Scientific Society named after Taras Shevchenko. T. CCXXVI. Proceedings of the musicological commission*. Lviv, pp. 370–455. [in Ukrainian].
6. Muzychna Ternopilshchyna: Bibliografichnyy pokazhchyk (2008). [Musical Ternopil region: Bibliographical index]. (Ed.). V.Ya. Myskiv, H.Y. Zhotko. Ternopil, 288 p. [in Ukrainian].
7. Na muzychnykh merydianakh. Ternopil'skomu muzychnomu uchylshchu im. Solomiyi Krushelnytskoyi – 50 (2008).

ТВОРЧИСТЬ ВАСИЛЯ БЕЗКОРОВАЙНОГО В КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛИЦЬКИХ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ “БОЯН”

[On musical meridians. Ternopil music school named after Solomiya Krushelnytska – 50]. (Ed.). M. Onyskiv, M. Podkovych. Ternopil, 120 p. [in Ukrainian].

8. Osyayani talantom Solomiyi: Do 55-richchya z chasu zasnuvannya (1958). Ternopilskoho muzychnoho uchylyshcha im. Solomiyi Krushelnytskoyi i 50-richchya prysvoyennya (1963) uchylyshchu imeni Solomiyi Krushelnytskoyi (2013). [Illuminated by the talent of Solomia: to the 55th anniversary of the founding (1958). of the Ternopil Music School named after Solomiya Krushelnytska and the 50th anniversary of the

assignment (1963) of the school named after Solomiya Krushelnytska]. (Ed.). M. Rudzinsky. Ternopil, 32 p. [in Ukrainian].

9. Cherepanyn, M.V. (1997). Muzychna kultura Halychyny (druha polovyna XIX – persha polovyna XX stolittya) [Musical culture of Galicia (second half of the 19th – first half of the 20th century)]. Monograph. Kyiv, 328 p. [in Ukrainian].

10. Available at: <http://filarmoniya.te.ua/>

11. Available at: <https://ternopil-online.com/tag/denys-severyn/>

Стаття надійшла до редакції 28.09.2022

УДК 78.071.1(477.83/.86):78.087.68

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271006>

Петро Гушоватий, заслужений працівник культури України
Ірина Матійчин, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Михайло Щерба, магістрант кафедри вокально-хорового,
хореографічного та музичного мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ТВОРЧИСТЬ ВАСИЛЯ БЕЗКОРОВАЙНОГО В КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛИЦЬКИХ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ “БОЯН”

Стаття містить матеріали про відомого в Галичині композитора, хорового диригента, педагога Василя Безкоровайного.

Василь Безкоровайний – композитор, педагог, диригент багатьох хорових колективів товариства “Боян”, які існували в багатьох містах Галичини в кінці XIX – поч. XX ст. Особистість Василя Безкоровайного для широких кіл є майже незнаною. І це є тоді, коли його творча постать, активна музична та громадська діяльність займають помітне місце в мистецькому житті Галичини поряд з такими особистостями, як Станіслав Людкевич, Нестор Нyzhankivskiy та Василь Барвінський. На сьогоднішній день ще не маємо окремих досліджень, присвячених життєвому шляху та творчому доробку Василя Безкоровайного.

Ключові слова: диригент; хормейстер; хорове мистецтво; хор; композитор.

Літ. 6.

Petro Hushovatiy, Honored Worker of Culture of Ukraine
Iryna Matiychyn, Ph.D. (Art Studies), Associate Professor of the Vocal and Choral,
Choreographic and Visual Art Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Mykhailo Shcherba, Master's Degree of the Vocal and Choral,
Choreographic and Visual Art Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE CREATIVITY OF VASYL BEZKOROVAYNIY IN THE CONTEXT OF THE ACTIVITIES OF THE GALICIAN CHOIR COLLECTIVES “BOYAN”

Vasyl Bezkorovayniy's personality as a composer, folklorist, and teacher is almost unknown to the public. Moreover, this is when his creative figure, active musical and public activities, occupies a prominent place in the artistic life of Galicia, along with such personalities as Stanislav Lyudkevych, Nestor Nyzhankivskiy and Vasyl Barvinskyi. The composer was born on January 12, 1880 in Ternopil, in the family of an impoverished burgher. He studied at the Teacher's Seminary, after which he entered the Humanities Gymnasium. At the same time, he began learning to play the violin and piano. After graduating from high school, he went to Lviv and studied physics and mathematics at Lviv Polytechnic University, continued his music studies at the conservatory. In 1911–1913 Bezkorovayniy was a teacher at the Stanislav Gymnasium, worked at a music school, conducted the choir “Boyan”, and organized Shevchenko's concerts. In 1928 he became one of the founders of the Lviv Ukrainian Music School-branch of the Lviv Higher Music Institute named after Mykola Lysenko, organized the orchestra and took an active part in concert life.

Vasyl Bezkorovayniy's work is multifaceted. He is a composer, conductor, and pianist-accompanist, founder of music schools, choirs and orchestras; longtime conductor of the choir Ternopil “Boyan”. His legacy includes more than 300 musical works of various genres. Some of them remained in manuscripts.